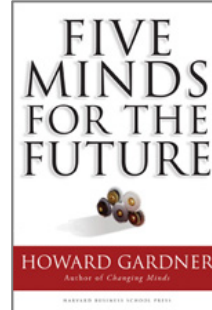
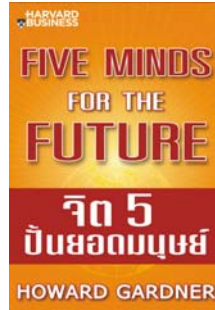

E-BIC LIBRARY

ธันวาคม 2551

หนังสือ “จิต 5 ปันยอดมนุษย์” (Five Minds for the Future) โดย ฮาวเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เป็นหนังสือที่กล่าวถึง การรู้คิดด้วยจิต 5 ประการ ซึ่งเป็นจิตที่พิเศษสุด ที่จะนำพามนุษย์ไปสู่การเป็นสุดยอดผู้นำ หรือยอดคนที่เต็มเปี่ยมไปด้วยศักยภาพ

ฮาวเวิร์ด การ์ดเนอร์ กล่าวว่า

จิต 5 ประการ ประกอบด้วย

1. จิตชำนาญการ (Disciplined Mind)
2. จิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind)
3. จิตสร้างสรรค์ (Creating Mind)
4. จิตเคารพ (Respectful Mind)
5. จิตจริยธรรม (Ethical Mind)

1. จิตชำนาญการ (Disciplined Mind) เป็นความเชี่ยวชาญในการคิดเกี่ยวกับ วิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นอย่างน้อย ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการรู้คิดที่แยกออกไปตาม ลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา (ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฯลฯ) หรือ งานฝีมือ หรืออาชีพหนึ่ง ๆ จิตชำนาญการเป็น

ความสามารถในการประยุกต์ความ ขยันหมั่นเพียรของตน พร้อมทั้งปรับปรุงสิ่งที่ เล่าเรียนมาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ช่วงเวลาของการพัฒนา : เริ่มต้น ก่อนเข้าสู่วัยรุ่น และต่อเนื่องเป็นการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

จิตชำนาญการเทียม : กล่าวอ้างว่ามีความชำนาญ โดยปราศจากการปฏิบัติให้เห็น ทำตามตัวหนังสือไปโดยไร้เป้าหมาย และปราศจากความพยายามที่จะสร้างความชำนาญแก่ตนเอง ปราศจากความยืดหยุ่นทางความคิด เมื่อภูมิปัญญาที่มีอยู่นั้นเริ่มเข้าสู่มุมอับ รวมทั้งแสรังแสดงออกถึงความชำนาญการ ❏

2. จิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) เป็นการรับข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งนำมาทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลโดยปราศจากอคติ และผสมผสานให้กลายเป็นข้อมูลใหม่ที่มีความหมายต่อทั้งตัวผู้สังเคราะห์ และผู้อื่น ๆ

ช่วงเวลาของการพัฒนา : เริ่มต้นในวัยเด็กในสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุด และมีการไต่ตรองมากขึ้นตามวัยและดำเนินไปอย่างต่อเนื่องด้วยการสังสมความรู้ใหม่ที่มีการแยกแยะและจัดระเบียบ

จิตสังเคราะห์เทียม : การเลือกข้อมูลตามอำเภอใจอย่างสะเปะสะปะ มีการบูรณาการที่ไม่ผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบไม่ว่าจะโดยตนเองหรือโดยผู้ทรงความรู้ท่านอื่น ๆ มีการอบการจัดระเบียบที่ไม่เหมาะสม ขาดการจัดระเบียบความคิด มีการสรุปเรื่องใด ๆ ในเชิงที่ยิ่งใหญ่เกินจริง ✧

3. จิตสร้างสรรค์ (Creating Mind) เป็นการผลิตความคิดใหม่ ๆ พร้อมทั้งตั้งคำถามที่แตกต่างไปจากเดิม และกำเนิดเป็นวิธีการคิดที่สดใหม่

ช่วงเวลาของการพัฒนา : เริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ได้รับการท้าทายต่อสิ่งที่เคยปฏิบัติกันมาหรืออย่างน้อยก็ต่อความรู้ความชำนาญและวิธีการคิดสังเคราะห์ที่มีอยู่เดิม

จิตสร้างสรรค์เทียม : การเสนอนวัตกรรมที่ใช้ความรู้ที่เคยเรียนรู้ไว้นานมาแล้ว ในแบบที่ผิวเผินมาก ๆ ซึ่งอาจจะเป็นความคิดที่แปลกใหม่ แต่ก็ไม่ใช่ยอมรับของผู้รู้ที่อยู่ในสาขาวิชานั้น ๆ ⊕

4. จิตเคารพ (Respectful Mind) เป็นการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล และระหว่างกลุ่ม ความพยายามที่จะเข้าใจผู้อื่น และหาวิธีที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ช่วงเวลาของการพัฒนา : ควรทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยตั้งแต่เกิด ทั้งในโรงเรียน ที่ทำงาน ในสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้คนที่ เป็นต้นแบบหรือตัวแบบ (ทั้งทางบวกและทางลบ) ก็เป็นสิ่งสำคัญ

จิตเคารพเทียม : แสดงให้เห็นถึงความอดกลั้นเพียงเล็กน้อย ไม่พยายามที่จะทำความเข้าใจหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ได้อย่างราบรื่น ให้ความเคารพต่อคนที่มีอำนาจหรือสถานภาพสูงกว่าเท่านั้น และดูหมิ่นเหยียดหยาม ล้อเลียน หรือเพิกเฉยต่อคนที่อ่อนด้อยกว่า มีปฏิกิริยาตอบกลับต่อกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจงของตัวบุคคล เฉพาะคน ⊕

5. จิตจริยธรรม (Ethical Mind) เป็นคุณลักษณะสำคัญเชิงนามธรรมของบทบาทในหน้าที่การงานและบทบาทของการเป็นพลเมือง รวมทั้งการถือปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เพื่อให้เกิดผลงานที่ดีและเป็นพลเมืองที่ดี

ช่วงเวลาของการพัฒนา : เกิดขึ้นเมื่อคนเกิดแนวความคิดเชิงนามธรรมเกี่ยวกับบทบาทของตนในฐานะที่เป็นคนทำงานและ

เป็นพลเมืองที่ดี แสดงพฤติกรรมตามแนวทางจริยธรรมที่เป็นคุณลักษณะเด่นชัดของบุคคล

จิตจริยธรรมเทียม : ชอบพูดถึงเรื่องของความดีและชอบเขตความรับผิดชอบ แต่ไม่กระทำ มีพฤติกรรมการปฏิบัติใด ๆ ด้วยจริยธรรมเพียงส่วนน้อย ในขณะที่มีพฤติกรรมที่ไร้จริยธรรมในวงกว้าง รู้ว่าจะไรเป็นการกระทำที่เหมาะสม ไม่ว่าจะในระยะสั้น หรือระยะยาวแต่ก็ไม่ทำ

ความสำคัญของจิต 5 ประการ

- ❖ คนที่ขาดความชำนาญการ ไม่อาจประสบความสำเร็จในงานที่ต้องการได้ และจะถูกจำกัดอยู่แค่งานที่ต่ำต้อย
- ❖ คนที่ขาดความสามารถในการสังเคราะห์ จะถูกโจมตีด้วยข้อมูล และไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบทั้งเรื่องงานและเรื่องคน
- ❖ คนที่ขาดความคิดสร้างสรรค์ จะถูกทดแทนด้วยคอมพิวเตอร์และคนที่มีไฟสร้างสรรค์
- ❖ คนที่ขาดความเคารพ ไม่ควรค่าต่อการได้รับความเคารพจากคนอื่น อีกทั้งยังเป็นภัยต่อที่ทำงานและสาธารณชน
- ❖ คนที่ขาดจริยธรรม จะทำให้โลกขาดคนทำงานที่ซื่อสัตย์ และพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ

ฮาวเวิร์ด ยังกล่าวอีกว่า ในโลกที่ถูกครอบงำด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการหลั่งไหลของข้อมูลจำนวนมาก คอมพิวเตอร์และหุ่นยนต์ทำงานที่เป็นกิจวัตร และมีการสื่อสารข้ามกลุ่มประชากรนั้น ผู้ที่มีจิตทั้ง 5 ประการย่อมจะอยู่รอดได้ในสังคมดังกล่าว

จัดทำโดย กลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ชั้น 3 อาคารรัชมิ่งคลาสิกเฮก โทร 02 628 5649 หรือ 02 628 5646-8 ต่อ 121-124
www.bic.moe.go.th ผู้สนใจสมัครรับวารสารฯ ได้ที่ bic.book@yahoo.com